

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE

M. A. (PARANGAT) ECONOMICS

EXAMINATION: DECEMBER - 2022

FOURTH SEMESTER

Subject: Demography - II (ECBCS 17-414)

Date: 14/12/2022

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

Instructions: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.

Q. 1. Choose the correct answer from the given options. (05)

- The centralization of means the process of urbanization.
a) education
b) industrialization
c) population
d) none of above
- The maximum people born in are staying in other countries.
a) Pakistan
b) Bangladesh
c) Srilanka
d) India
- The quality of population depends upon
a) income of people
b) productivity of labours
c) literacy in society
d) none of above
- is a founder of National Sample Survey Organization (NSSO).
a) P. C. Mahalonobis
b) P. C. Alexander
c) K. P. Mukharji
d) K. P. Maurya
- In 1977 the name of family planning program is changed as
a) Social Welfare
b) Family Welfare
c) community health care
d) none of above

Q. 2. Answer any three of the following questions in 100 words. (15)

- Write a short note on migration
- Describe the common features of census
- Explain the relationship between population and culture
- Objectives of National Sample Survey Organisation (NSSO)
- National Family Health Survey

Q. 3. Answer any one of the following question in 250 words. (10)

- Take the review of Child health and nutrition policies in India
- Discuss the various types of migration

Q. 4. Answer any two of the following question in 500 words. (30)

- Discuss the evolution of population policy in India.
- Explain the linkage between the population, economy and environment.
- Describe the factors responsible for urbanization and effects of urbanization.

मराठी रूपांतर
लोकसंख्या शास्त्र भाग - २ (ECBCS 17-414)

- सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
- प्र. १. खाली दिलेल्या चार पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा. (०५)
१. चे केंद्रीकरण म्हणजे नागरीकरणाची प्रक्रिया होय.
अ) शिक्षणाचे ब) उद्योगांचे
क) लोकसंख्येचे ड) वरीलपैकी नाही
२. या देशात जन्मलेली अधिकतम लोकसंख्या इतर देशात राहते.
अ) पाकिस्तान ब) बांगलादेश
क) श्रीलंका ड) भारत
३. देशातील लोकसंख्येची गुणवत्ता वर अवलंबून असते.
अ) लोकांचे उत्पन्न ब) श्रमिकांची उत्पादकता
क) समाजातील साक्षरता ड) वरीलपैकी नाही
४. यांनी राष्ट्रीय नमुना परीक्षण संस्थेची स्थापना केली.
अ) पी. सी. महालनोबीस ब) पी. सी. अलेक्झान्डर
क) के. पी. मुखर्जी ड) के. पी. मोर्य
५. १९७७ साली कुटुंब नियोजन कार्यक्रमाचे नाव असे करण्यात आले.
अ) सामाजिक कल्याण ब) कुटुंब कल्याण
क) समुदाय आरोग्य निगा ड) वरीलपैकी नाही
- प्र. २. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दात लिहा. (१५)
- १) स्थलांतरावर संक्षिप्त टीप लिहा.
२) जनगणनेची साधारण वैशिष्ट्ये
३) लोकसंख्या आणि संस्कृती यातील संबंध
४) राष्ट्रीय नमुना परीक्षण संस्थेची उद्दिष्ट्ये
५) राष्ट्रीय कुटुंब आरोग्य सर्वेक्षण
- प्र. ३. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर २५० शब्दात लिहा. (१०)
- १) भारतातील बाल आरोग्य आणि पोषण धोरणाचा आढावा घ्या.
२) स्थलांतराचे विविध प्रकार यावर चर्चा करा.
- प्र. ४. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (३०)
- १) भारतातील लोकसंख्या धोरणाची उत्क्रांती यावर चर्चा करा.
२) लोकसंख्या, अर्थव्यवस्था आणि नागरीकरण यातील संलग्नता स्पष्ट करा.
३) नागरीकरणास कारणीभूत घटक आणि नागरीकरणाचे परिणाम सांगा.